

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและความเป็นมา

การศึกษาเป็นเครื่องมือและถือเป็นหัวใจสำคัญของการขับเคลื่อนในการพัฒนาประเทศชาติ เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาศักยภาพของบุคคลให้มีความเทียบเท่ากับนานาประเทศ ซึ่งเป็นแรงขับเคลื่อนของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคม ประเทศที่ให้ความสำคัญกับการศึกษาถือเป็นการสร้างรากฐานในการผลิตทรัพยากรบุคคลที่ทรงคุณภาพ อันเป็นฐานสำคัญในการพัฒนาด้านอื่นๆ

การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนามนุษย์ให้เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ อิสลามถือว่าการพัฒนามนุษย์จะต้องพัฒนาควบคู่ไปพร้อมกัน กล่าวคือ การที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งจะเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ได้นั้น จะต้องผ่านกระบวนการพัฒนาทั้งร่างกาย สติปัญญา และจิตวิญญาณ อิสลามจึงมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้ได้รับการศึกษาที่สมบูรณ์ เพื่อสร้างบุคคลที่มีคุณภาพ ในทุกมิติ เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม พร้อมจะนำพาและสร้างสรรค์สังคมให้มีความเจริญพาสุข อันเป็นความหวังของประชาชาติอิสลาม ตลอดจนมนุษยชาติ (อิบรอฮีม ณรงค์รักษาเขต ,2558)

การศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการที่จะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นทรัพยากรที่ทรงคุณค่าเพื่อทำหน้าที่เป็นตัวแทนในการบริหารภารกิจของพระเจ้าบนหน้าแผ่นดิน และทำหน้าที่เป็นผู้นำของมนุษยชาติ (นิเลาะ แวอุเซ็ง, :2559) ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเป็นทรัพยากรอันทรงคุณค่าของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ ความรู้ และคุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองของประเทศชาติ ยึดมั่นในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มุ่งเสริมสร้างความจิตสำนึก และตระหนักในหน้าที่ความเป็นพลเมืองที่ดี โดยมุ่งเน้นการศึกษาที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ บนหลักพื้นฐานความเชื่อในความเป็นมนุษย์ โดยตระหนักว่ามนุษย์นั้น มีความสามารถและศักยภาพในการที่จะพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 ซึ่งกำหนดให้การจัดการศึกษาที่เน้นการเพื่อพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในด้านทางร่างกาย จิตใจ ความรู้ สติปัญญา และคุณธรรม มีจริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข โดยยึดหลักการพื้นฐานว่าผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้และมีความสำคัญ กระบวนการจัดการศึกษาจึงมีความจำเป็นที่ต้องให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้ตามธรรมชาติและตามศักยภาพที่มีอยู่ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ,2553)

อิสลามให้ความสำคัญต่อการศึกษาอันเป็นเครื่องมือในสร้างสรรค์ทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งได้วางหลักการสำคัญต่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อสร้างความตระหนักในการศึกษาและได้กำหนดวาระสำหรับการศึกษา โดยให้ถือเป็นวาระของมนุษยชาติที่ทุกคนจะต้องทำหน้าที่ และมีความรับผิดชอบร่วมกันดังที่อัลลอฮ์ (ซ.บ.) ได้ตรัสไว้ในคัมภีร์อัลกุรอานว่า

﴿يَرْفَعِ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ﴾

ความว่า : “ อัลลอฮ์จะทรงยกย่องเทิดเกียรติแก่บรรดาผู้ศรัทธาในหมู่พวกเจ้า และบรรดาผู้ได้รับความรู้หลายชั้น และอัลลอฮ์ทรงรอบรู้อย่างในสิ่งที่พวกเจ้ากระทำ”

(มูญาตาะห์ 58: 11)

นอกจากคำตรัสในคัมภีร์อัลกุรอานดังกล่าวแล้ว ปรากฏในอัลหะดีษ บทหนึ่งของท่านเราะซูล (ซ.ล.) ได้กล่าวไว้ว่า

1 ((طَلَبُ الْعِلْمِ فَرِيضَةٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ))

ความว่า “ การศึกษาหาความรู้เป็นฟัรฎูเหนือมุสลิม”

จากอัลกุรอานและอัลหะดีษดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าการศึกษาแสวงหาความรู้เป็นการยกระดับความรู้จะถูกยกเกียรติด้วยความรู้ และการแสวงหาความรู้มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับมุสลิมทุกคน เพื่อพัฒนาตนตามหลักการอิสลามเพื่อเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีความรู้สติปัญญาควบคู่คุณธรรม และจริยธรรม เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

การเป็นมนุษย์ที่มีความสมบูรณ์จะต้องผ่านกระบวนการวนซ้ำเกิดลา อบรมสั่งสอนหรือกระบวนการทางการศึกษา สถานศึกษาจึงมีความสำคัญในการถ่ายทอดองค์ความรู้ต่างๆ ทั้งที่เป็นองค์ความรู้ในทางโลกและทางธรรม เป็นการพัฒนาทุกส่วนของความเป็นมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นด้านวิญญาณ สติปัญญา ร่างกายและสังคม เพื่อเป็นการสนองตอบวัตถุประสงค์ของการสร้างมนุษย์คือเป็นบ่าวของอัลลอฮ์และเป็นตัวแทนของพระองค์บนผืนแผ่นดิน ดังนั้นการสร้างมนุษย์ที่สมบูรณ์จึงเป็นกรอบและแนวทางสำหรับการศึกษาในอิสลาม

การบริหารจัดการการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ถือเป็นการบริหารจัดการมีรูปแบบที่แตกต่างจากภูมิภาคอื่นๆ เนื่องจากพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคเป็นที่ที่มีความแตกต่างในเรื่องของ ภาษา และวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ กล่าวคือ ประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่นับถือศาสนาอิสลามที่มีความเคร่งครัดในคำหลักคำสอน จึงส่งผลให้โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเป็นที่นิยม

¹ หะดีษบันทึกโดย Ibnu Majah หะดีษหมายเลข 224

ของคนในพื้นที่ในการส่งบุตรหลาน ดังนั้นการบริหารจัดการจะต้องตอบสนองความต้องการของคนในพื้นที่ แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องให้สอดคล้องกับระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐ จึงทำให้รูปแบบการบริหารจัดการมีความแตกต่างจากรูปแบบการบริหารจัดการของโรงเรียนเอกชนทั่วไป หลักความเชื่อ ค่านิยมตามวิถีของมุสลิม การเรียนศาสนามีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนในพื้นที่ในทุกๆด้าน รวมถึงด้านการศึกษา ซึ่งในทัศนะของอิสลาม มุสลิมที่ดีจะต้องเป็นผู้ที่ยึดมั่นในหลักคำสอนของอิสลาม เป็นวิถีในการดำรงชีวิตที่ถูกต้องและการรู้จักศาสนาจะต้องผ่านกระบวนการศึกษา ซึ่งจะต้องเป็นการศึกษาอิสลามที่มีความเข้มข้น มีคุณภาพและเป็นการศึกษาจากสถาบันการศึกษาที่ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตตามวิถีทางศาสนาอิสลามได้อย่างเคร่งครัด (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ : 2552)

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการเรียนการสอนสำหรับคนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อตอบสนองความต้องการข้างต้น การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเอกชนในการจัดการศึกษา โดยได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 43 ให้การจัดการศึกษาของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของเอกชน กำหนดให้รัฐต้องสนับสนุนเอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2550 มาตรา 80 (4) ส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นชุมชน องค์กรทางศาสนาและเอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

การจัดการการศึกษาจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษาให้สอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาอิสลามและการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจและเทคโนโลยี โดยเฉพาะการบริหารวิชาการ ซึ่งถือเป็นงานหลักของการบริหารการศึกษาของสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษาประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ ดังนั้นการบริหารวิชาการถือเป็นงานหลักของสถานศึกษา และมีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย จากการศึกษาข้อมูลการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ แม้ว่าสภาพความเป็นจริงคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลสัมฤทธิ์อยู่ในเกณฑ์ที่ต้องปรับปรุงและพัฒนา เมื่อพิจารณาจากผลการทดสอบวัดระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามอยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับสถานศึกษาอื่นๆและในภาคอื่นๆ ส่งผลต่อการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาโดยตรง แต่มีโรงเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับดีและผ่านการประเมินคุณภาพจากจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา²

การประเมินคุณภาพทางการศึกษาทำให้เห็นถึงสภาพปัญหาของสถานศึกษาที่ต้องได้รับการแก้ไข ซึ่งประเด็นที่จะต้องตระหนักคือผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญของการประเมินคุณภาพสถานศึกษา สำหรับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ได้รับการประเมินคุณภาพและผ่านการประเมินเนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาอยู่ในเกณฑ์ที่ดี ซึ่งประกอบด้วยโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามทั้งขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ จำนวน 9 โรงเรียน

² รายงานผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี : 2557

ด้วยกัน³ จากผลการทดสอบวัดระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของโรงเรียนมีคะแนนเฉลี่ยค่อนข้างสูง เป็นตัวบ่งชี้ถึงระดับการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ การบริหารงานวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาคุณภาพด้านผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา จากการวิเคราะห์กลุ่มโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่ 3 พบว่า การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ เป็นองค์ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้โรงเรียนผ่านการประเมินมาตรฐานคุณภาพภายนอก (วริยพร แสงนภาพวร : 2556)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องทำการศึกษการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งถือว่าเป็นสถานศึกษาที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานเป็นที่ยอมรับ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามและโรงเรียนเอกชนอื่นๆ ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1.2.1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ.2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

1.2.2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ.2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีตามความเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตาม ระดับการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และตำแหน่ง

1.2.3 เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ.2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

³ ระบบสารสนเทศเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกสมศ.ผลการประเมินคุณภาพภายนอก : 2560

1.3 คำถามการวิจัย

3.1.1 การปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่ผ่านการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ.2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี อยู่ในระดับใด

3.1.2 การปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่ผ่านการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ.2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตาม ระดับการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และตำแหน่ง มีความแตกต่างกันหรือไม่

3.1.3 ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ.2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี เป็นอย่างไร

1.4 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ผลจากการศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่ผ่านการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ.2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ดังนี้

1.4.1 ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นสารสนเทศสำหรับกำหนดนโยบายการบริหารงาน วิชาการโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามและโรงเรียนอื่นๆ

1.4.2 เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลามสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี และโรงเรียนเอกชนทั่วไป

1.4.3 ได้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลามต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อการพัฒนาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงาน การศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของประชากร ขอบเขตของเนื้อหา และขอบเขต ของตัวแปรที่จะศึกษาไว้ ดังนี้

1.5.1 ขอบเขตเนื้อหา

การศึกษการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัด ปัตตานี ที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษารอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ.2554-2558 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา วารสาร ที่เกี่ยวข้องกับ กับแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ได้แก่

ด้านหลักสูตรและการบริหารงานหลักสูตร ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อการสอน และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา และ ด้านการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา

1.5.2 ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) ผู้บริหาร 2) ครูผู้สอนสามัญ และครูสอนศาสนาอิสลามของโรงเรียนที่ผ่านการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ.2554-2558 เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 259 คน จาก 9 โรงเรียน ประกอบด้วยโรงเรียน ดังนี้ 1) โรงเรียนประสานวิทยามูลนิธิ 2)โรงเรียนปอซันพัฒนา 3)โรงเรียนมูลนิธิสันติวิทยา 4) โรงเรียนปยุตประชารักษ์ 5) โรงเรียนยุวอิสลามวิทยามูลนิธิ 6) โรงเรียนอิสลามศาสนวิทยา 7) โรงเรียนธรรมพิทยาคาร 8) โรงเรียนดรณวิทยา 9)โรงเรียนดรณศาสนวิทยา

1.5.3 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรที่ศึกษาโดยแยกออกเป็น ตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ดังนี้

1.5.3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

- 1.ระดับการศึกษา
- 2.ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน
- 3.ตำแหน่ง

1.5.3.2 ตัวแปรตาม ประกอบด้วยการบริหารงานวิชาการ 5 ด้าน ได้แก่

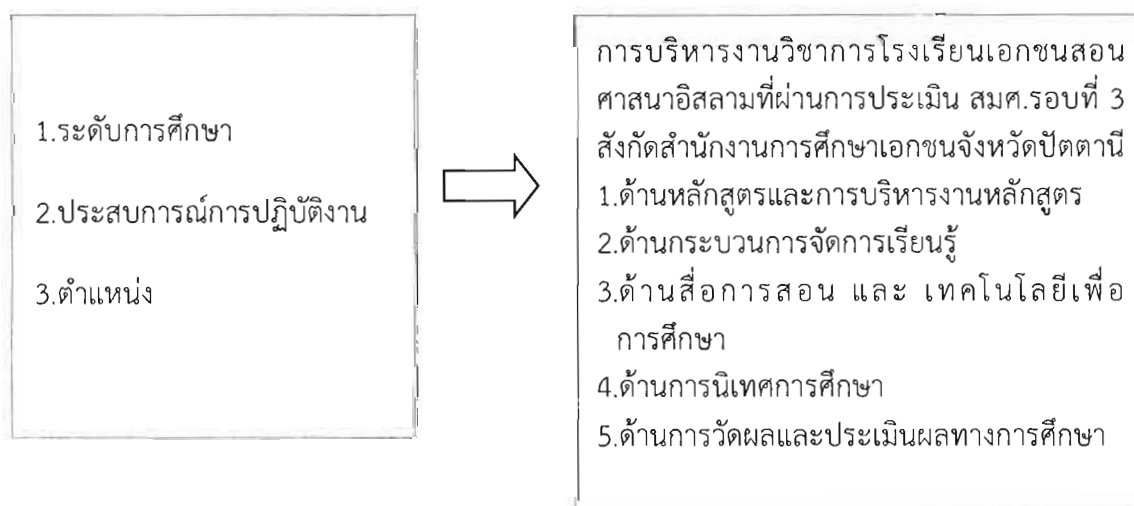
1) ด้านหลักสูตรและการบริหารงานหลักสูตร 2) ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านสื่อการสอน และ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 4) ด้านการนิเทศการศึกษา และ 5) ด้านการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา

1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

จากกรอบแนวคิดผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรที่จะศึกษาโดยแยกเป็นตัวแปรต้น และตัวแปรตาม ซึ่งได้นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยตัวแปรอิสระ ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน ตำแหน่ง โดยตัวแปรต้นดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการบริหารงานหลักสูตร ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อการสอน และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้วิจัยได้กำหนดศัพท์เฉพาะเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

1.7.1 การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารงานหรือการดำเนินงานในสถานศึกษาเพื่อการปรับปรุงหรือพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดตามขอบข่าย ดังนี้

การบริหารงานหลักสูตร หมายถึง การดำเนินการสร้างหรือพัฒนาหลักสูตร การทำความเข้าใจหลักสูตร เป้าหมายโครงสร้างและเนื้อหาหลักสูตรมีความชัดเจน การสร้างและปรับปรุงหลักสูตรมีความเหมาะสมกับนักเรียนและสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตามกระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ในโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐและเอกชนตลอดจนการประเมินการใช้หลักสูตร

กระบวนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การส่งเสริมครูผู้สอนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน ความถนัดของนักเรียน และฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิดแก้ปัญหาและได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง และส่งเสริมให้มีการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้

สื่อการสอน และ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานบริหารจัดการ จัดทำหรือผลิตและพัฒนาสื่อการเรียนการสอน เทคโนโลยี เพื่อเป็นตัวกลางหรือช่องทางในการถ่ายทอดองค์ความรู้ทักษะ ประสบการณ์จากแหล่งความรู้ไปสู่ผู้เรียนและทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้การศึกษาและการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้อย่างรวดเร็วมีประสิทธิผลสูงกว่าเดิม เกิดแรงจูงใจในการเรียน

การวัดผลและประเมินผล หมายถึง การร่วมกันวางแผนการวัดผลและประเมินผล ของสถานศึกษา การจัดหาเครื่องมือและบุคลากรในการกระบวนการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา ตามหลักระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการวัดและประเมินผลทางการศึกษา และนำผลที่ได้ไปใช้สำหรับการพัฒนาการเรียนการสอน

การนิเทศการศึกษา หมายถึง การจัดระบบการปฏิบัติงานและกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา ติดตามประสานงาน เพื่อพัฒนาระบบและ

กระบวนการนิเทศการเรียนการสอนของสถานศึกษา มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์การนิเทศ การศึกษาจากสถานศึกษาอื่นๆ หรือเครือข่ายการนิเทศการศึกษา

1.7.2 สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนเอกชนในระบบ สังกัดสำนักงานการศึกษา เอกชน จังหวัดปัตตานี

1.7.3 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม 15 (1) หมายถึง โรงเรียนเอกชนที่แปรสภาพและพัฒนาจากสถานศึกษาที่เรียกว่า “ปอเนาะ” และได้รับการปรับปรุงเป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามตามโครงการปรับปรุงปอเนาะเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามตามมาตรา 15 (1) แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พุทธศักราช 2525 เป็นโรงเรียนที่ทำการสอนทั้งวิชา ศาสนาและวิชาสามัญหรือวิชาชีพควบคู่กันไป

1.7.4 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมิน หมายถึง โรงเรียนที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ.2554-2558

1.7.5 ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ได้รับใบอนุญาต ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ผู้ซึ่งเป็นบุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนสอน ศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี

1.7.6 บุคลากร หมายถึง และครูผู้สอนมีรายละเอียดดังนี้

1.หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หมายถึง หัวหน้าฝ่ายจากโครงสร้างขอบข่าย ภาระหน้าที่การบริหารงานโรงเรียน ซึ่งทำหน้าที่บริหารงานวิชาการ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลาม

2.ครูผู้สอน หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่สอนรายวิชาสามัญและครูสอน รายวิชาศาสนา มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ครูสอนสามัญ หมายถึง ครูผู้สอนรายวิชาสามัญ และไม่ได้มีตำแหน่งอื่นใดในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัด ปัตตานี

2.2 ครูสอนศาสนา หมายถึง ครูผู้สอนรายวิชาศาสนา และไม่ได้มีตำแหน่งอื่นใดในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัด ปัตตานี